

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА ВИМОГИ ДО ЯКОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

О.Р. Святюк, канд. екон. наук, доцент

О.Л. Нагурський

В.Б. Улич

Львівський державний університет внутрішніх справ

Професія «менеджер» на ринку освітніх послуг має підвищений попит. Тому на перший план висуваються питання надання закладами вищої освіти якісної кваліфікації з менеджменту.

Атестації здобувачів вищої освіти на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр» слід приділяти особливу роль, оскільки комплексні екзамени дозволяють перевірити та оцінити якість знань для рекомендації до вступу в магістратуру.

Основне призначення оцінки знань здобувачів вищої освіти – надання можливості виконати поставлені завдання і домогтися конкретних результатів, що дозволяють присвоїти їм кваліфікацію – бакалавр з менеджменту.

Метою даної статті є висвітлення основних організаційних вимог і концептуальних засад щодо підвищення якості проведення атестації здобувачів вищої освіти.

Екзаменаційна комісія на кафедрі менеджменту здійснює прийом комплексного кваліфікаційного екзамену в складі, який затверджується наказом ректора Львівського державного університету внутрішніх справ «Про склад екзаменаційної комісії для здобувачів вищої освіти ступеня галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування», спеціальності 6.030601 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент економічної безпеки» факультетів № 8 і № 5». Метою проведення атестації осіб, що здобувають ступінь бакалавра з навчальних дисциплін є закріплення теоретичних знань в процесі виконання навчального плану і оволодіння навичками їхнього застосування на практиці при формуванні та реалізації управлінських рішень на підприємствах. У своїй роботі екзаменаційна комісія керується ЗУ «Про вищу освіту» та рекомендаціями про порядок створення й організації робіт екзаменаційної комісії [1, 2].

Заклад вищої освіти на підставі рішення екзаменаційної комісії присуджує особі, яка успішно виконала освітню програму на певному рівні вищої освіти, відповідний ступінь вищої освіти та присвоює відповідну кваліфікацію [1, стаття 6].

Деканат факультету подає екзаменаційній комісії необхідну документацію для проведення комплексного екзамену: а) наказ ректора; б) довідки про успішність здобувачів вищої освіти весь період навчання; в) книгу протоколів засідання екзаменаційної комісії; г) екзаменаційні білети.

Комплексний екзамен для здобувачів вищої освіти ступеня галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування», спеціальності 6.030601 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент економічної безпеки» охоплює тестові запитання та задачі з навчальних дисциплін: «Менеджмент», «Стратегічне управління», «Маркетинг», «Операційний менеджмент». Зміст теоретичних питань і розрахунково-аналітичних завдань, винесених на екзаменаційні випробування, повністю охоплює тематику навчальних програм [3].

До комплексного екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали індивідуальний навчальний план. Виконання здобувачами вищої освіти попереднього теоретичного тестування проходить в комп'ютерних аудиторіях у визначений за розкладом час до здачі іспиту, що є складовою частиною їхньої самостійної роботи над визначеними дисциплінами. Перший етап іспиту проходить у комп'ютерних аудиторіях академії, де здобувачі вищої освіти мають можливість показати свої теоретичні знання і вміння в процесі теоретичного тестування. Другий етап передбачає письмове розв'язування розрахунково-аналітичних задач в аудиторії, де кожен здобувач вищої освіти отримує індивідуально розрахунково-аналітичне завдання, на розв'язок якого відведено дві астрономічні години. Здобувачі вищої освіти, готуючись до аналітично-розрахункового завдання, повинні продемонструвати вміння самостійно робити висновки на основі вивченої літератури та опрацьованого практичного матеріалу. Висвітлення запитань рекомендується розпочинати з дослідження проблеми загалом, а пізніше перейти до вузких, окремих запитань. Формувати текст відповіді необхідно уважно, щоб відрізнити головні положення від фактів, аргументів та ілюстративного матеріалу, розкрити власне розуміння, виділити висновки. Слід знайти чітку відповідь на запитання, проаналізувати, чи достатньо означені поняття, що використовуються. Завдання передбачає формулювання пропозицій, рекомендацій та шляхів щодо усунення виявлених недоліків. Розкриваючи зміст аналітично-розрахункового завдання, здобувачі вищої освіти повинні у визначеній послідовності дати змістовні та логічні відповіді на запитання.

Система оцінювання повинна містити чіткі критерії і якісно визначати діапазон і відносні характеристики різних використовуваних методів оцінювання. Умовою позитивної оцінки є самостійне, грамотне й чітке висвітлення всіх завдань екзаменаційного білета. Залежно від якості виконання екзаменаційної роботи і відповідності її критеріям члени екзаменаційної комісії визначають оцінки. Екзаменаційна комісія оцінює якість знань здобувачів вищої освіти окремо на першому етапі в процесі теоретичного тестування та на другому етапі. Узагальнені підсумкові оцінки здачі комплексного екзамену здобувачів вищої освіти ступеня галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування», спеціальності 6.030601 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент економічної безпеки» за три останніх роки наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Результати атестації здобувачів вищої освіти ступеня галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування», спеціальності 6.030601 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент економічної безпеки»

Роки	Показники	Чисельність здобувачів вищої освіти	відмінно		добре		задовільно		незадовільно		Середній бал
			кіл-ть, осіб	%	кіл-ть, осіб	%	кіл-ть, осіб	%	кіл-ть, осіб	%	
денна форма навчання											
2015		54 \ 54	19	35,19	26	48,15	9	16,67	-	-	4,19
2016		48 \ 48	20	41,67	11	22,92	17	35,42	-	-	4,06
2017		51 \ 51	20	39,22	18	35,29	13	25,49	-	-	4,14
заочна форма навчання											
2015		52 \ 52	20	38,46	21	40,38	11	21,15	-	-	4,17
2016		58 \ 58	10	17,24	25	43,10	23	39,65	-	-	3,77
2017		71 \ 71	19	26,76	22	30,99	30	42,25	-	-	3,84

Дані результатів, які наведені в таблиці 1 показують наступну якість знань здобувачів вищої освіти: від 17 до 42 % здобувачів вищої освіти коливається кількість відмінних оцінок; від 23 до 48 % – оцінка «добре»; від 16 до 42 % отримують «задовільно». Якість знань здобувачів вищої освіти, в основному, співпадає з успішністю за період навчання. Високою є мотивація здобувачів вищої освіти щодо отримання вищої оцінки, яка є передумовою рекомендації в магістратуру. Необхідно відзначити високий рівень знань окремих здобувачів вищої освіти, які складають 10-12 %.

З організаційної сторони – іспит проводиться на належному рівні. Якість чіткої роботи екзаменаційної комісії залежить від секретаря, який ретельно робить записи в документи, готує протоколи, нотує запитання екзаменаторів.

За результатами здачі комплексного кваліфікаційного екзамену екзаменаційна комісія присвоює здобувачам вищої освіти кваліфікацію «Бакалавр з менеджменту» зі спеціальності «Менеджмент».

У своїй роботі члени екзаменаційної комісії звернули увагу на такі проблеми:

– проведення тестування здобувачів вищої освіти у комп'ютерних аудиторіях під час вивчення кожної із дисциплін;

– необхідність забезпечення рівнозначних розрахунково-аналітичних задач в екзаменаційних білетах, оскільки їх готують викладачі різних кафедр відповідно до тематики програм названих вище курсів.

Перелік посилань:

1. Про вищу освіту. Верховна Рада України; Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. Документ 1556-18, чинний, поточна редакція – Редакція від 01.01.2018, підстава 2233-19 <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

2. Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної Комісії у Львівському державному університеті внутрішніх справ. – Львів: Льв ДУВС, 2017. – 15 с.

3. Програма атестації (комплексний екзамен) для здобувачів вищої освіти ступеня галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування», спеціальності 6.030601 «Менеджмент», спеціалізації «Менеджмент економічної безпеки» факультетів № 8 і № 5. з навчальних дисциплін «Менеджмент», «Стратегічне управління», «Маркетинг», «Операційний менеджмент / Укладачі: Живко З.Б., Леськів Г.З., Михаліцька Н.В., Святюк О.Р. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. – 56 с.